

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

ผลการยึดติดของการเคลือบหลุมร่องฟัน ในเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ภายหลังการเคลือบหลุมร่องฟัน 3 ปี จังหวัดระนอง ปี 2550

ศุภนิจ ซาญวานิชพร * ท.บ.

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการยึดติดของสารเคลือบหลุมร่องฟันภายหลังการให้บริการหน่วยทันตกรรมเคลื่อนที่และการเกิดฟันผุของเด็กชั้นประถมศึกษา จังหวัดระนอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการเคลือบหลุมร่องฟันเมื่อขณะอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 130 คน จาก 34 โรงเรียน สถิติที่ใช้ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่า t-test ผลการศึกษาพบว่า การยึดติดของสารเคลือบหลุมร่องฟัน มีการยึดติดสมบูรณ์ ร้อยละ 52.11 หลุดบางส่วน ร้อยละ 7.32 และหลุดทั้งซี่ ร้อยละ 28.73 ประสิทธิภาพของการเคลือบหลุมร่องฟัน พบมีฟันผุของฟันถาวรซี่ที่หนึ่ง เมื่อคิดเป็นรายซี่ ร้อยละ 11.83 อัตราการเกิดโรคฟันผุของกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการเคลือบหลุมร่องฟัน พบร้อยละ 21.50 กลุ่มที่ไม่ได้รับการเคลือบหลุมร่องฟัน พบร้อยละ 41.50 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดระนอง ที่ได้รับและไม่ได้รับการเคลือบหลุมร่องฟัน มีค่าเฉลี่ยฟันถาวรผุแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ฟันที่ไม่ได้รับการเคลือบหลุมร่องฟัน มีอัตราเสี่ยงต่อการเกิดฟันผุ 2.95 เท่าของฟันที่ได้รับการเคลือบหลุมร่องฟันผลจากการวิจัยนำไปสู่ข้อเสนอแนะว่าควรมีการดำเนินการโครงการเคลือบหลุมร่องฟันต่อไปเนื่องจากการป้องกันฟันผุ และช่วยยืดระยะเวลาการผุของฟันออกไป และหน่วยงานควรหามาตรการและแนวทางแก้ไขเพื่อให้เพิ่มอัตราการยึดติดของการเคลือบหลุมร่องฟันให้สูงขึ้น โดยการพัฒนาทักษะการให้บริการของเจ้าหน้าที่

คำสำคัญ : การเคลือบหลุมร่องฟัน, การยึดติด

บทนำ

การส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของบุคคลเป็นอย่างมาก การส่งเสริมทันตสุขภาพและการป้องกันโรคในช่องปาก จึงมุ่งเน้นที่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอนามัยส่วนบุคคล โดยเฉพาะพฤติกรรมการทำความสะอาดช่องปากและพฤติกรรมการบริโภคอาหารรสหวาน ซึ่งเป็นสาเหตุหลักที่ก่อให้เกิดโรคฟันผุ ดังทราบกันว่า เด็กวัย 3 ขวบ ทุกๆ 6 คนใน 10 คนจะมีโรคฟันผุเฉลี่ยประมาณ 3 ซี่ต่อคน และเมื่ออายุ 6 ขวบ จะพบเพิ่มขึ้นโดย 9 คนใน 10 คน มีฟันผุ และเฉลี่ยประมาณ 6 ซี่ต่อคน¹ และพบว่า ร้อยละ 16 ของเด็กอายุ 6 ขวบมีฟันกรามแท้ซี่ที่ 1 ผุ และในกลุ่มอายุ 9-12 ขวบ การผุจะเพิ่มมากขึ้น และข้อมูลการสำรวจ พ.ศ. 2543-2544 พบว่า ความชุกของการเกิดโรคฟันแท้ผุคิดเป็น ร้อยละ 57.3 ซึ่งการผุส่วนใหญ่จะอยู่ที่ฟันกรามซี่ที่ 1 ซึ่งมีร้อยละ 36 และมักเป็นการผุด้านบดเคี้ยว สาเหตุของการผุเป็นเพราะฟันดังกล่าวขึ้นในช่องปากเมื่อเด็กมีอายุ 5-7 ขวบ ซึ่งเป็นวัยที่ยังไม่สามารถดูแลช่องปากของตนเองได้ ผู้ปกครองเข้าใจว่า ฟันกรามแท้ซี่ที่ 1 เป็นฟันน้ำนมทำให้ละเลยในการทำความสะอาด นอกจากนี้ฟันซี่นี้ยังขึ้นไม่ถึงระยะบดเคี้ยว ซึ่งจะไม่ถูกขัดให้สะอาดจากการบดเคี้ยวตามธรรมชาติและที่สำคัญฟันกรามแท้ซี่ที่ 1 ที่เพิ่งขึ้นจะมีหลุมร่องฟันที่ลึกที่ด้านบดเคี้ยวและตัวฟันยังมีการสะสมแร่ธาตุที่ไม่สมบูรณ์ ทำให้ไม่ทนต่อการกัดที่เกิดขึ้นในช่องปากที่ไม่สะอาด จึงเริ่มมีการผุที่ด้านบดเคี้ยว²

ดังนั้นในกลุ่มเด็กประถมศึกษา จึงใช้วิธีการตรวจและส่งเสริมทันตสุขภาพตามระบบเฝ้าระวัง และเพิ่มประสิทธิภาพการแปรงฟัน สำหรับในเด็กกลุ่มอายุ 5-7 ขวบที่เสี่ยงต่อการมีฟันกรามแท้ซี่แรกผุ จะใช้วิธีการเคลือบหลุมร่องฟันด้านบดเคี้ยวเพื่อป้องกันฟันผุ ซึ่งเป็นการใช้สารปิดที่หลุมร่องฟันที่ลึกและแคบ เพื่อ

ไม่ให้เป็นที่กักของเศษอาหาร ปัจจุบันการเคลือบหลุมร่องฟันเป็นที่ยอมรับในวงการทันตแพทยศาสตร์ว่ามีประสิทธิผลในการป้องกันฟันผุด้านบดเคี้ยวเป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อไม่มีการดูแลต่อเนื่อง²

การป้องกันฟันผุที่ด้านบดเคี้ยว จะได้ผลเมื่อสารเคลือบหลุมร่องฟัน (Sealant) ติดอยู่อย่างสมบูรณ์ การตรวจการยึดติดของสารเคลือบหลุมร่องฟันเป็นระยะๆ เป็นสิ่งจำเป็นต่อประสิทธิผลในการป้องกันฟันผุในระยะยาว โดยทั่วไปจะตรวจหลังการทำ 6 เดือน หรือ 1 ปี จากนั้นตรวจเมื่อสิ้นปีที่ 2 และ 3 ตามลำดับ

กระทรวงสาธารณสุขโดยกรมอนามัย ได้ดำเนินการโครงการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคด้านทันตกรรมสำหรับเด็ก ภายใต้โครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า "ยิ้มสดใส เด็กไทยฟันดี" ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2548 ที่ผ่านมา โดยเคลือบหลุมร่องฟัน (Sealant) เพื่อป้องกันฟันผุในฟันกรามแท้ซี่แรก ซึ่งเป้าหมายการดำเนินการในเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ร้อยละ 50 ได้รับการเคลือบหลุมร่องฟัน

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดระนอง เป็นหน่วยงานหนึ่งที่ได้ดำเนินงานตามโครงการดังกล่าวมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2548 เป็นต้นมา ผู้วิจัยจึงเห็นความจำเป็นที่จะศึกษาผลการยึดติดของการเคลือบหลุมร่องฟันในเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภายหลังการเคลือบหลุมร่องฟัน 3 ปี เพื่อประเมินผลการยึดอยู่ของสารเคลือบหลุมร่องฟันภายหลังการให้บริการทันตกรรมเคลื่อนที่ เพื่อนำผลที่ได้มาชี้หาแนวทางและมาตรการในการเพิ่มอัตราการยึดติดของการเคลือบหลุมร่องฟันให้สูงขึ้น เพื่อประสิทธิผลในการป้องกันฟันผุในการดำเนินงานต่อไป

วัสดุอุปกรณ์และวิธีการ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีหน่วยการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้

รับการเคลือบหลุมร่องฟันเป็นเวลา 3 ปี ในโรงเรียน
ประถมศึกษาจังหวัดระนอง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภายหลังการเคลือบหลุมร่อง

ฟันเป็นเวลา 3 ปี จำนวน 1,635 คน จากโรงเรียนที่
เข้าร่วมโครงการ จำนวน 92 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
ภายหลังจากการเคลือบหลุมร่องฟัน 3 ปี จำนวน

ตารางที่ 1 ร้อยละของการยึดติดของสารเคลือบหลุมร่องฟันของฟันถาวรซี่ที่ 1 เป็นรายชี้

Table 1 Percentage of complete, partial and missed sealed teeth in first molar

อำเภอ	ตรวจ (คน)	ซี่ที่	จำนวน (ซี่)	ยึดติดสมบูรณ์ (ซี่)		หลุดบางส่วน (ซี่)		หลุดทั้งซี่ (ซี่)	
				จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เมือง	36	#16	0	0	0.00	0	0.00	0	0.00
		#26	0	0	0.00	0	0.00	0	0.00
		#36	33	19	57.58	2	6.06	9	27.27
		#46	29	20	68.97	1	3.45	3	10.34
รวม			62	39	62.90	3	4.84	12	19.35
กระบี่	18	#16	16	9	56.25	0	0	5	31.25
		#26	16	4	25.00	0	0	6	37.50
		#36	17	8	47.06	2	11.76	4	23.53
		#46	15	4	26.67	1	6.67	5	33.33
รวม			64	25	39.06	3	4.69	20	31.25
กะเปอร์	49	#16	43	19	44.19	0	0	13	30.23
		#26	38	17	44.74	4	10.53	13	34.21
		#36	35	21	60.00	4	11.43	7	20.00
		#46	39	22	56.41	3	7.69	13	33.33
รวม			155	79	50.97	11	7.10	46	29.68
ละอุ่น	36	#16	11	4	36.36	0	0	5	45.45
		#26	11	6	54.55	0	0	5	45.45
		#36	10	2	20.00	1	10.00	7	70.00
		#46	10	5	50.00	1	10.00	4	40.00
รวม			42	17	40.48	2	4.76	21	50.00
สุขสำราญ	36	#16	8	6	75.00	0	0	1	12.50
		#26	7	5	71.43	0	0	1	14.29
		#36	9	7	77.78	1	11.11	0	0
		#46	8	7	87.50	0	0	1	12.50
รวม			32	25	78.13	1	3.13	3	9.38
รวมทั้งหมด	175 คน		355	185	52.11	26	7.32	102	28.73

130 คน จากโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 34 โรงเรียน โดยมีขั้นตอนการสุ่ม ดังนี้

1. รวบรวมรายชื่อนักเรียน ที่ได้รับการเคลือบหลุมร่องฟัน และไม่ได้รับการเคลือบหลุมร่องฟัน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำแนกรายโรงเรียน แต่ละอำเภอ

2. คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการเคลือบหลุมร่องฟัน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างนักเรียน ในจังหวัดระนอง จำนวน 130 คน

3. สุ่มตัวอย่างนักเรียนที่ได้รับการเคลือบหลุมร่องฟัน ตามสัดส่วนในชั้นตอนที่ 2 โดยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ตามแต่ละโรงเรียน ได้จำนวนนักเรียนที่ได้รับการเคลือบหลุมร่องฟัน จำนวน 130 คน ในจำนวนนี้มีฟันกรามแท้ซี่ที่ 1 รวม 355 ซี่ และจำนวนนักเรียนที่ไม่ได้รับการเคลือบหลุมร่องฟัน จำนวน 130 คน ในจำนวนนี้มีฟันกรามแท้ซี่ที่ 1 รวม 507 ซี่

เครื่องมือ ในการตรวจสอบสุขภาพช่องปาก ผู้วิจัยตรวจสอบสุขภาพช่องปากเพื่อประเมินผลการยึดติดอยู่ของสารเคลือบหลุมร่องฟัน และฟันผุ โดยการใช้เครื่องมือตรวจ คือ กระจกส่องปาก (mouth mirror) และที่เขี่ยหารอยผุชนิดแหลม (explorer) ซึ่งอาศัยแสงสว่างจากธรรมชาติ ทำการตรวจในเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทุกคนที่เคยได้รับการเคลือบหลุมร่องฟัน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบบันทึกการยึดติดของการเคลือบหลุมร่องฟัน และแบบสำรวจสภาวะช่องปากเด็กนักเรียนตามลำดับ

สถิติที่ใช้ ประกอบด้วย การหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบค่า t-test

ผลการศึกษา

1. การยึดติดอยู่ของสารเคลือบหลุมร่องฟัน โดยไม่มีการผุของฟัน

จากตาราง 1 ภาพรวมของฟันที่มีการยึดติดสมบูรณ์ของสารเคลือบหลุมร่องฟัน มีร้อยละ 52.11

หลุดบางส่วน ร้อยละ 7.32 และหลุดทั้งซี่ ร้อยละ 28.73 และมีฟันที่ผุ ร้อยละ 11.83 (ตารางที่ 2) เมื่อพิจารณาแยกรายอำเภอ พบว่า อำเภอเมือง มีการยึดติดสมบูรณ์ ร้อยละ 62.90 หลุดบางส่วน ร้อยละ 4.84 และหลุดทั้งซี่ ร้อยละ 19.35 อำเภอกะบุรี มีการยึดติดสมบูรณ์ ร้อยละ 39.06 หลุดบางส่วน ร้อยละ 4.69 และหลุดทั้งซี่ ร้อยละ 31.25 อำเภอกะเปอร์ มีการยึดติดสมบูรณ์ ร้อยละ 50.97 หลุดบางส่วน ร้อยละ 7.10 และหลุดทั้งซี่ ร้อยละ 29.68 อำเภอละอุ่น มีการยึดติดสมบูรณ์ ร้อยละ 40.48 หลุดบางส่วน ร้อยละ 4.76 และหลุดทั้งซี่ ร้อยละ 50.00 และอำเภอสหัสขันธ์ มีการยึดติดสมบูรณ์ ร้อยละ 52.11 หลุดบางส่วน ร้อยละ 7.32 และหลุดทั้งซี่ ร้อยละ 28.73

2. ประสิทธิภาพของสารเคลือบหลุมร่องฟัน เมื่อคิดรายซี่

จากตาราง 2 ภาพรวมนักเรียนมีฟันผุ ร้อยละ 11.83 เมื่อพิจารณารายอำเภอ พบว่า อำเภอเมือง นักเรียนมีฟันผุ ร้อยละ 12.90 อำเภอกะบุรี นักเรียนมีฟันผุ ร้อยละ 25.00 อำเภอละอุ่น นักเรียนมีฟันผุ ร้อยละ 9.68 อำเภอสะทอน ไม่มีการผุ และอำเภอสหัสขันธ์ นักเรียนมีฟันผุ ร้อยละ 9.38

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของอัตราฟันผุของฟันถาวรซี่ที่หนึ่ง ภายหลัง 3 ปี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการเคลือบหลุมร่องฟัน และไม่เคลือบหลุมร่องฟัน ในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดระนอง

จากตาราง 3 นักเรียนที่ได้รับการเคลือบหลุมร่องฟัน มีฟันถาวรผุ ร้อยละ 21.50 และนักเรียนที่ไม่ได้รับการเคลือบหลุมร่องฟัน มีฟันถาวรผุ ร้อยละ 41.50

จากตาราง 4 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดระนอง ที่ได้รับการเคลือบหลุมร่องฟัน มีค่าเฉลี่ยฟันผุ ถอน อุด

ตารางที่ 2 ร้อยละของฟันผุเป็นจำนวนซี่ ภายหลังการเคลือบหลุมร่องฟัน 3 ปี

Table 2 Percentage of dental caries after 3 years of sealant project

อำเภอ	ตรวจ (คน)	ซี่ที่	จำนวน (ซี่)	การผุของฟัน	
				จำนวน	ร้อยละ
เมือง	36	#16	0	0	0.00
		#26	0	0	0.00
		#36	33	3	9.09
		#46	29	5	17.24
รวม			62	8	12.90
กระบุรี	18	#16	16	2	12.50
		#26	16	6	37.50
		#36	17	3	17.65
		#46	15	5	33.33
รวม			64	16	25.00
กะเปอร์	49	#16	43	7	16.28
		#26	38	4	10.53
		#36	35	3	8.57
		#46	39	1	2.56
รวม			155	15	9.68
ละอุ่น	14	#16	11	0	0.00
		#26	11	0	0.00
		#36	10	0	0.00
		#46	10	0	0.00
รวม			42	0	0.00
สุขสำราญ	13	#16	8	1	12.50
		#26	7	1	14.29
		#36	9	1	11.11
		#46	8	0	0.00
รวม			32	3	9.38
รวมทั้งหมด	130 คน		355	42	11.83

ตารางที่ 3 ร้อยละของผู้มีฟันผุซี่ที่ 1 คู่ จำแนกตามกลุ่มนักเรียนที่มีการเคลือบหลุมร่องฟันและไม่เคลือบหลุมร่องฟัน

Table 3 Prevalence of caries in first molar between sealed and non-sealed student group after 3 years

กลุ่ม	จำนวนนักเรียน	ฟันผุ (คน)	ร้อยละ
ได้รับการเคลือบหลุมร่องฟัน	130	28	21.50
ไม่ได้รับการเคลือบหลุมร่องฟัน	130	54	41.50

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยฟันผุ ถอน อุดของฟันถาวรซี่ที่ 1 จำแนกตามกลุ่มนักเรียนที่มีการเคลือบหลุมร่องฟันและไม่เคลือบหลุมร่องฟัน

Table 4 Mean DMFT in first molar between sealed and non-sealed student group after 3 years

ตัวแปร	N	ผุ (ซี่)	DMFT	S.D.	df	t	P-value
เคลือบหลุมร่องฟัน	130	42	0.32	0.46	258	2.136	0.038
ไม่เคลือบหลุมร่องฟัน	130	115	0.88	0.32			

$P < 0.05$

ตารางที่ 5 อัตราเสี่ยงการเกิดโรคฟันผุในฟันที่มีการเคลือบหลุมร่องฟันและไม่เคลือบหลุมร่องฟัน

Table 5 Odd ratio of sealed teeth and tooth caries

ตัวแปร	ผุ (ซี่)		ไม่ผุ (ซี่)		รวม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ไม่เคลือบหลุมร่องฟัน	115	22.68	291	71.67	406
เคลือบหลุมร่องฟัน	42	11.83	313	88.17	355

odds ratio = 2.95 (1.97 < OR < 4.42)

ของฟันถาวรซี่ที่ 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

จากตารางที่ 5 ฟันที่ไม่ได้รับการเคลือบหลุมร่องฟัน มีอัตราเสี่ยงต่อการเกิดฟันผุ 2.95 เท่าของฟันที่ได้รับการเคลือบหลุมร่องฟัน ($1.97 < OR < 4.42$)

อภิปรายผล

1 การยึดติดอยู่ของสารเคลือบหลุมร่องฟันพบว่า มีการยึดติดสมบูรณ์ ร้อยละ 52.11 หลุดบางส่วน ร้อยละ 7.32 และหลุดทั้งซี่ ร้อยละ 28.73 ทั้งนี้เนื่องมาจากการปนเปื้อนของน้ำลาย หลังจากที่ใช้กรดทาตัวฟันเพื่อปรับสภาพผิวฟัน และการเคลือบหลุมร่องฟันต้องการความรวดเร็วในการทำ เครื่องมือต่างๆ ควรมีความพร้อมในการควบคุมความชื้นจากน้ำลาย เช่น หัวเป่าลมในเครื่องกรอฟันเคลื่อนที่ อาจมีละอองน้ำออกมาด้วย ซึ่งทำให้มีความชื้น และความชื้นจะส่งผลให้การยึดติดลดลง การเลือกซี่ฟันที่ไม่เหมาะสมเป็นอีกสาเหตุที่ทำให้อัตราการยึดติดของสารเคลือบหลุมร่องฟันต่ำ ซี่ฟันที่จะทำการเคลือบ

หลุมร่องฟันต้องมีลักษณะของหลุมและร่องฟันลึกที่เสี่ยงต่อการผุ คือ แคบและลึก ฟันที่มีหลุมร่องฟันกว้างและตื้นมีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคฟันผุต่ำกว่า และการเคลือบหลุมร่องฟันที่มีหลุมร่องฟันกว้างและตื้นจะมีโอกาสหลุดมากกว่า นอกจากนี้ยังพบว่าในการออกหน่วยทันตกรรมเคลื่อนที่ มีการนัดเด็กนักเรียนมาพร้อมๆกันเป็นจำนวนมาก ทำให้ ทันตบุคลากรมีความรีบเร่งในการให้บริการซึ่งส่งผลให้การยึดติดของการเคลือบหลุมร่องฟัน สอดคล้องกับการศึกษาของสุรพล ตั้งสกุล และคณะ³ พบว่า สารเคลือบหลุมร่องฟันยึดติดอย่างสมบูรณ์ในระยะเวลา 24 เดือน ร้อยละ 62.4

2. ประสิทธิภาพของสารเคลือบหลุมร่องฟันเมื่อคิดรายซี่ พบว่า นักเรียนที่ได้รับการเคลือบหลุมร่องฟันมีฟันผุ ร้อยละ 11.83 เนื่องมาจากในการป้องกันฟันผุของการเคลือบหลุมร่องฟัน คือ การยึดติดของวัสดุกับร่องฟันที่สมบูรณ์ ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้มีการยึดติดสมบูรณ์ ร้อยละ 52.11 สอดคล้องกับ

การศึกษาของ McCune RJ และคณะ พบว่า ในระยะเวลา 36 เดือน การเกิดโรคฟันผุในฟันที่เคลือบหลุมร่องฟันคิดเป็นร้อยละ 8

3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดระนอง ที่ได้รับการเคลือบหลุมร่องฟัน มีอัตราฟันผุของฟันถาวรซี่ที่หนึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับนักเรียนกลุ่มที่ไม่ได้รับการเคลือบหลุมร่องฟัน โดยนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการเคลือบหลุมร่องฟัน มีอัตราฟันผุของฟันถาวรซี่ที่หนึ่ง ร้อยละ 21.50 ขณะที่นักเรียนกลุ่มที่ไม่ได้รับการเคลือบหลุมร่องฟัน มีอัตราฟันผุของฟันถาวรซี่ที่หนึ่ง ร้อยละ 41.50 สอดคล้องกับการศึกษาของจิรศักดิ์ ทิพย์สุนทรชัย⁴ กล่าวว่า การเกิดโรคฟันผุของฟันกรามถาวรซี่ที่หนึ่งบน ซึ่งไม่ได้เคลือบหลุมร่องฟันกับฟันกรามถาวรซี่ที่หนึ่งล่างที่เคลือบหลุมร่องฟัน เมื่อระยะเวลาผ่านไป 1 ปี จะเกิดฟันผุแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับการศึกษาของบานเย็น ศิริสกุลเวโรจน์⁵ พบว่า ระยะเวลา 32 เดือนฟันที่ไม่ได้เคลือบหลุมร่องฟันมีโอกาสผุสูงเป็น 2.66 เท่าของฟันที่ได้รับการเคลือบหลุมร่องฟัน และการเกิดฟันผุมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดระนอง ที่ได้รับการ

เคลือบหลุมร่องฟันต่างกัน มีค่าเฉลี่ยฟันผุ ถอน อุด แตกต่างกัน โดยนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการเคลือบหลุมร่องฟัน มีค่าเฉลี่ยฟันผุ ถอน อุด 0.32 ขณะที่นักเรียนกลุ่มที่ไม่ได้รับการเคลือบหลุมร่องฟัน มีค่าเฉลี่ยฟันผุ ถอน อุด 0.88 และฟันที่ไม่เคลือบหลุมร่องฟัน มีฟันผุ 2.95 เท่าของฟันที่ได้รับการเคลือบหลุมร่องฟัน ($1.97 < OR < 4.42$)

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานควรมาตรการและแนวทางแก้ไขเพื่อเพิ่มอัตราการยึดอยู่ของการเคลือบหลุมร่องฟันให้สูงขึ้น
2. หน่วยงานควรมีการพัฒนาทักษะในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ที่ได้มาตรฐาน การควบคุมความชื้นที่ดี การเลือกซี่ฟันที่เหมาะสม
3. โครงการเคลือบหลุมร่องฟันควรดำเนินการต่อไป เนื่องจากเป็นการป้องกันฟันผุ และช่วยยืดระยะเวลาการผุของฟันออกไป
4. ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ความรู้ จนนักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและความชำนาญเกี่ยวกับเรื่องการดูแลสุขภาพช่องปาก จนกระทั่งนักเรียนเกิดการเรียนรู้ หรือเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

เอกสารอ้างอิง

1. ประเสริฐ หลุยเจริญ. 2549. สุขภาพช่องปาก ประตูลู่สู่คุณภาพชีวิต. แผนพัฒนาสุขภาพช่องปาก ปีงบประมาณ 2550 กองทันตสาธารณสุข กรมอนามัย. เอกสารอัดสำเนา.
2. กันทิมา โคตรดก. 2549. ผลการยึดอยู่ของการเคลือบหลุมร่องฟันในเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภายหลังการเคลือบหลุมร่องฟัน 6 เดือนในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม. วารสารโรงพยาบาลมหาสารคาม ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 สิงหาคม-ตุลาคม
3. สุรพล ตั้งสกุล, สมสมัย อินอ่อน, วีระบุรณ ไชยพันธ์: รายงานการวิจัยเรื่องเทคนิคที่เหมาะสมการทำเคลือบหลุมร่องฟันในหน่วยทันตกรรมเคลื่อนที่ในโรงเรียน,โรงพยาบาล สรรพสิทธิประสงค์ อุบลราชธานี, 2541
4. จีระศักดิ์ ทิพย์สุนทรชัย. 2546. การเปรียบเทียบ อัตราการคงอยู่และผลของการป้องกันฟันผุของวัสดุเคลือบหลุมร่องฟัน ชนิดกาสไอโอโนเมอร์ และชนิดเรซิน ในหน่วยทันตกรรมเคลื่อนที่ จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยาสารทันตสาธารณสุข กรมอนามัย : 1-2 .
5. บานเย็น ศิริสกุลเวโรจน์. 2542. การยึดติดของสารเคลือบหลุมร่องฟันที่ให้บริการในหน่วยทันตกรรมเคลื่อนที่และผลต่อการลดอัตราการเกิดโรคฟันผุ. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา.

Original Article

The retention of sealed teeth of the students in third grade primary school, after 3 years of mobile sealant project in Ranong province, 2007.

Supanit Chanvanishporn * D.D.S.

Abstract

The objective of this study was to evaluate the retention of sealed teeth and prevalence of dental caries in first molar of the student in third grade primary school, after 3 years of mobile sealant project in Ranong province. The samples were 130 students, from 34 schools by proportional stratified random sampling. The result found that, after 3 years, percentage of complete, partial and missed sealed teeth in first molar was 52.11%, 7.32% and 28.73% respectively. Percentage of caries teeth was 11.83 %. Prevalence of dental caries in first molar between sealed and non-sealed student groups after 3 years was 21.50% and 41.50%. Mean DMFT in first molar between sealed and non-sealed student groups was significant different in statistic. Odd ratio of non-sealed teeth were 2.95 times higher among dental caries than without dental caries. The result of this study leading to recommendation that the sealant project should be continued with the skill training for the operators.

Key words : *sealant, retention*

* Provincial Health Office, Ranong Province